

Ceļojot laikā

Krāsainu, rudens vējā virpuļojošu lapu pavadīti 18.oktobrī uz Ulbrokas kultūras namu devās cilvēki, kuri vēlējās vienu vakaru „ceļot laikā”. Siltas piparmētru tējas smaržas un sveču gaismas ieskauts sākās literārais vakars kopā ar rakstnieku, žurnālistu Paulu Bankovski.

Vakara ievadā, rosinot cilvēkus uz pārdomām, ko katram nozīmē vārds „LAIKS”, tika nolasīti šī vārda skaidrojumi gan no filozofijas, gan fizikas, gan laikapstākļu, gan telpas izjūtas aspekta. Savukārt uz krēsliem noliktajās kartiņās katrs varēja lasīt izcilu personību domas vai tautu teicienus par laiku.

Pauls Bankovskis uzsākot sarunu atzina, ka vakara tēma viņam tuva, jo pašam ļoti patīk viss, kas saistīts ar laiku, jo īpaši to, kas ieslēgts pulkstenī, un nav svarīgi, vai mehāniskajā ar ciparnīcu, vai smilšu.

Rakstnieks bija izvēlējies iepazīstināt ar jaunu stāstu par zilo autobusu no pašlaik topošā stāstu krājuma. Stāsts ievada savdabīgā biļešu kontrolieru pasaulē pie viņu domām, viņu skatījuma uz apkārt notiekošo. Stāstā, kā citos savos darbos, autors atainojot notikumus, ik pa laikam atgriežas kāda personāža pagātnes epizodē un jau pēc mirkļa ir atpakaļ tagad notiekošajā.

Nez, vai rakstnieka stāsta radītā pasaule bija tik spēcīga, bet kādu mirkli viņam blakus novietotais smilšu pulkstenis pārstāja skaitīt laiku, tad kādu brīdi rakstnieks fragmentu lasīja sveču gaismā (kaut kur pazuda elektrība), kas radīja vēl mistiskāku stāstu par zilo autobusu.

Pasākuma apmeklētāji bija rakstnieka darbu iespaidoti – gan agrāk rakstīto, gan jaunā stāsta lasījuma, jo, uzdodot jautājumus, centās izprast noslēpumainību, stāstu mistisko noskaņu, arī rakstnieka paša attieksmi pret saviem darbiem, to tapšanas procesu. Stāstot par darbu tapšanu, P.Bankovskis minēja, ka vislabāk viņam patīk rakstīt par pagātni, tādēļ arī ceļošana laikā caurvijas viņa darbos. Tāpat bija interese arī par grāmatām, kuras autors noteikti kā pirmās liktu savā grāmatu plauktā. Kaut arī uzreiz viņš nevarēja nosaukt kādu īpašu grāmatu, sarunas laikā noskaidrojās, ka tās ir Anša Lerha-Puškaiša vāktās tautas pasakas un J.Jaunsudrabiņa „Baltā grāmata,” rakstnieks atdzina, ka vēl aizvien labprāt lasa pasakas.

Runājot par nākotnes darbiem autors pastāstīja par diviem tuvākajiem – stāstu krājums, kura fragmentu klausījāmiem un G.Repšes projekts, kur vairāki rakstnieki veidos stāstu krājumu par Latvijas vēsturi.

„Pati galvenā notikumu vieta ir un paliek tagadne-robeža, kura jāšķērso itin visiem nākotnes nodomiem, iecerēm, idejām, ilgām, lai tās piepildītos, uz mirkli uzplaiksnītu kā ugunskurā iesviesta sērkociņu kastīte un izdzistu pagātnes ogļu un pelnu kaudzē.” /Pauls Bankovskis, „Laiku grāmata”/

Fotogalerija: <http://www.stopini.lv/lv/kultura/ulbrokas-biblioteka/galerijas/celotajs-laika>

Aicinām iepazīt Paula Bankovska un citu latviešu oriģinālliteratūras autoru darbus Stopiņu novada bibliotēkās!

Teksts Kristīne Cimdiņa

Foto Daiga Brigmane